

CERUCIADA

ROMÂNII SEMIULUI

SĂPTĂMANAL DE ORIENTARE POLITICĂ SI SPIRITUALA

ANUL I APARE JOIA Nr. 6

DIRECTOR:

MIHAIL STELESCU

SUMAR

**Omul trebuie să
adere**

de Mihail Stelescu

**Răspuns lui
Panait Istrati**

de C. Caragea

Ideea-Forță

de Const. Barcaroiu

Panait Istrati!...

de Alexandru Talex

**Spre cucerirea
energiei atomice**

de G. Ivanovici

Un om sincer

de Paul Bărbulescu

**Studenti români
la Paris**

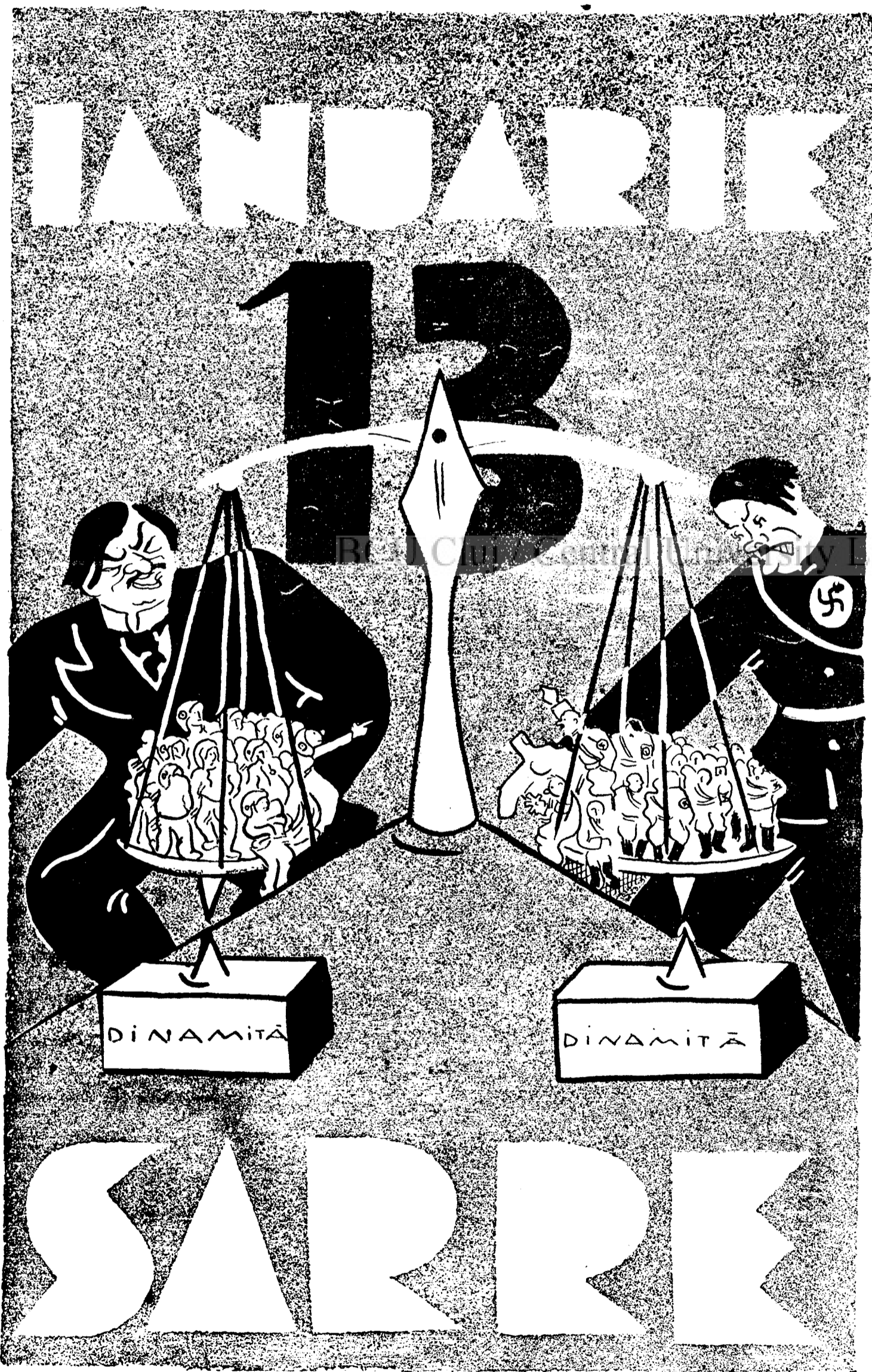
de Al. Redea

**Renașterea
Rusiei**

de Mihail Călugăru

**Sport-Cronici:
științifică, literară,
teatrală, politică, etc**

Desene de N E A G U

DOUA SOLUȚII CU ACELAȘ EFECT

Desen de NEAGU

8 pagini

JOI 10 IANUARIE 1935

2 Lei

Sport

COMENTARII

† Vasile Dumitrescu

1 Ianuarie 1935

Orice sfârșit de an, îți aduce după sine și speranțe de viitor.

Nouă românilor, nea fost dat să gustăm din cupa amărăciunilor — primind o dublă și groaznică lovitură — din chiar prima zi a anului recent născut.

Pe de o parte, exhibiția lamentabilă a «echipei naționale» în balcaniadă, pe de alta năpraznicul accident, ce ne-a răpit pe unul din cei mai temerari români; pe de o parte orgoliul ne-a fost terfelit de impotența unor conducători, pe de alta sufletul ne-a fost cernit de moartea neașteptată, a excelentului sportsman Vasile Dumitrescu.

Dee Domnul, ca acest sumbru început de an, să nu fie de «mal augure», asupra activității viitoare.

In cadrul cupei balcanice, România a susținut la Atena trei matchuri: cu Grecia 2—2, cu Bulgaria 3—2 și cu Jugo Slavia 0—4.

Deci, trei matchuri, trei rezultate diferite, cari puteau fi tot atât de bine trei înfrângeri.

Totuși, a fost numai una și bine meritată; dar să revenim: ne-a șocat pe toți modul dezastruos în care am cedat Jugoslaviei. De ce?

Nu am mai cedat și altor țări cu asemenea scoruri? Să revedem palmaresul naționale noastre și vom găsi acolo, o triplă repetare a unui enervant 0—4 cu Ungaria, atât amatori, cât și profesioniști, apoi, un 0—5 cu Polonia, un penibil 1—0 cu Austria amatori — cari făcuseră 1—1 cu Unirea Tricolor — nu 3—5 cu Bulgaria, un alt 0—4 cu Franța, pentru a nu pomeni decât câteva din perlele obținute de «reprezentativa națională».

Ne-am învățat să câștigăm continuu?

Dar și Jugoslavii ne-au cedat anul trecut cu 0—5 și cu toate acestea nu și-au mai trântit durerea — ca noi — ce le-ar fi făcut rușine.

Că puteam să evităm această nouă pată a palmaresului nostru, aceasta nu zic, că nu ar fi fost posibil.

Dar mă gândesc ce s'ar fi întâmplat dacă am fi cedat și Bulgariilor, că doar aceștia meritau să bată, deși noi am fost învingători.

In ce privește formația «echipei naționale» ne-am spus răspicat părerea în numărul nostru de Crăciun. Nu aveau ce să caute în echipă, Luhasz, Demetrovici, Covaci și Bodola. Căci «nu ne trebuiesc în echipa națională MAEȘTRII cari să se joace cu mingea în careu, ci români cari sunt la a. b. c.-ul football-ului, dar cari să știe să tragă la poartă». Așa scriam în articolul: Să se remanieze totul.

Dar am strigat în vânt.

Apoi «Jugo Slavii cari de la înființarea acestei cupe, urmăresc posibilitatea afirmării hegemoniei lor football-istice în Balcani, au

de astă dată o ocazie sigură și asta datorită numai ignoranței noastre».

Deci, am prezis, mai mult sau mai puțin un fapt ce avea să devină o realitate.

Am spus apoi în numărul 4 (partea), că suntem contra trialurilor, dar că cel puțin un antrenament trebuie să se facă, între două formații alcătuite din jucătorii selecționați și aceasta nu ca, criteriu de selecționare, ci pentru a desmori jucătorii și a vedea eventual, dacă vreunul e eșit din formă.

S'ar fi evitat astfel, faptul de a-l vedea pe Burdan impotent, între cele două buturi, sau pe Bindea jucând ca un începător pe tușe.

S'ar fi observat astfel, lipsa de condiție fizică a jucătorilor, și ar fi fost supuși unui regim ce se cerea imperios, evitând figura deplorabilă ce au făcut în toate cele trei matchuri la Atena.

Dar nu, s'a ignorat antrenamentul, s'a ignorat pregătirea fizică, s'a ignorat tot ce se cerea înfăptuit. De ce și de cine?

Dl Tane Săvulescu trebuie să răsplindă cât mai curând pentru a putea lovi cu cnutul pe vinovați?

De ce a fost înlăturat Petea Vălcov după primul match? A fost slab, era și logic să fie după două săptămâni de inactivitate și o noapte de nesomn.

I s'a reposedat că nu l'a întrebuințat pe Dobay, de acord, dar ne întrebăm dacă Bodola l'a servit de mai multe ori și care i-a fost meritul în cele două matchuri, exceptând goalurile marcate lui Savo!

De ce a fost înlocuit David cu Demetrovici, când acesta îi era cu mult inferior?

De ce în matchul cu Jugoslavia a fost pus în centrul liniei ofensive Chiroiu și nu Sony Niculescu, când știut era, că nu a dat satisfacție nici în echipa C. A. O.-ului?

De ce toate aceste neobișnute, D-le Săvulescu? așteptăm răspuns.

In ceia ce l' privește pe Luhasz, am spus că joacă prea lateral — mai mult cu halpii de margine — de altfel, datorită lui și jocului defectuos, ni s'a marcat un goal în matchul cu Bulgaria.

Că și-a revenit în matchul cu Jugoslavia, e adevărat, dar atunci a servit defectuoasa tripletă a C. A. O.-ului.

Meriul său, e că a muncit până la extenuare, dar, fără folos.

Concluzia, ...în matchul cu Jugo Slavia, reprezentativa de football «românizată», era compusă din cinci români și șase unguri.

Unde îți e dezideratul pentru care ai luptat în opoziție d-le Săvulescu? Pentru că am spus: putem să pierdem cupa, dar cu o echipă românească pură în ale cărei înfrângeri se plămădesc victorii viitoare ale României.

Te-ai lăsat influențat de «personalități», foarte prost.

Deseori, și se întâmplă în viață, să cazii, atunci când ești convins de durabilitatea bazei pe care stai, să te poticnești atunci când te socotești mai sprinten, ori să și se irosească forța, pe care o credeai regeneratoare.

Moartea lui Vasile Dumitrescu, românul excepțional, intelectualul fin și sportsmanul înăscut, e un fapt eloquent.

Pornit pe aripile văzduhului, să aducă țării, în slujba căruia s'a sacrificat, o glorie, un renume, fixând-o în concertul marilor națiuni, Vasile Dumitrescu s'a prăbușit în haos, atunci când se aștepta mai puțin.

Sportivul curajos, ce a înfruntat moartea pe pârția de la Engelberg, aducând țării un titlu de glorie, omul cu un caracter de bronz, Vasile Dumitrescu, nu mai este între noi.

In curând, din tot ce a fost, va fi adus în țară o mână de cenușă. Atâta doar?

Doamne, cât suntem de mici și neputincioși față de tine.

In fața criptei proaspăt deschise, toți bunii români trebuie să îngenuche, vărsând o lacrimă, pentru acel ce, căutând să birue văzduhul, s'a biruit pe sine.

Marcel Thil-Mac Avoy

Luni 14 Ianuarie cr., va avea loc la Palais de Sports din Paris, matchul de box, ce va opune lui Marcel Thil, pe englezul Mac Avoy.

Cu această ocazie, Thil — mai prudent ca de obicei — își va pune în joc titlul de campion al Europei la cat. semi-grea, pe care Mac Avoy, are toate șansele să-l cucerească.

▲▲▲

Vince Dundee, fostul campion mondial la mijlocie, și-a făcut reîntrarea după o lungă absență, în fața unui ilustru necunoscut Vincenzo Troiano, asupra căruia a obținut o victorie prin k. o. în repriza 5-a, victorie suficientă, pentru ca americanii să-l propună din nou challenger la titlul mondial.

Atunci când și-a acordat girul, presa românească nu-și cerea utopii, ci rezolvarea unei probleme vitale, ce avea să pregătească calea viitorului.

Dacă Jugoslavii ar fi învins cu 4—0 o echipă românească pură, nu neam fi revoltat, dar enervarea noastră ne-ai produs-o d-ta, d-le selecționer unic.

Ai fost cocoțat sus, ca să rezolvi o problemă nu să continui o rușine; ai promis că o vei rezolva, de ce ai tinut să afirmi contrariul?

Dacă d-ta ai format echipa rușinii de la Atena — ceia-ce nu putem concepe — nu-ți rămâne decât să demisionezi.

Dacă ești vinovatul, rușine d-ta, dacă nu, rușine asupra celor ce au aruncat rușine asupra țării.

Toma Alexandrescu

Renașterea Rusiei

De sigur că oricine, răsfoind cât de puțin pagini de autentică investigație psihologică asupra vieții umane, își poate da seama imediat de ridicolul actualei situații sociale din Rusia megieșă.

Și, noi, deasemenea, făcând o comparație plastică, avem impresia unui stejar verde, care-și resfiră brațele și sdravene printre adieri de vânt și sub mângâieri de raze calde, înăbușit ulterior de o mușama uriașă, greoaie și murdară.

In Rusia din vremea noastră se încearcă o astfel deucidere, calculată biurocratic pe temeiul argumentelor marxiste și dată, apoi, spre înfăptuire cu mijloace din atelierul comunist.

Și, totuși, se lucrează în chip zadarnic.

Fiindcă nu există o utopie mai mare la această intenție bolnavă a sovietului conducător din U. S. S. R.

Mai întâi se ignorează de către Komintern-ul înstreinat, sufletul poporului rus. Stalin, fost ieri un seminarist tembela, iar azi cel mai înverșunat dușman al Rusiei adevărate, și liota de evrei, aflați în fruntea țării, nu-și dau seama de adâncurile umitoare ale interiorului sublim din viața Rușilor. Nu cunosc încă această gamă a simțirii sufletului slav, care se distinge diametral de celelalte.

Poporul rus nu poate fi de cât profund credincios. Metafizica e însușirea de esență a Rusiei.

Din aceste motive, suntem convinși că situația actuală din Rusia nu va dăinui. Mai ales, cea de ordin spiritual.

Vestile recente ne dovedesc această afirmație.

Sunt destul de cunoscute suferințele grozave, la cari au fost supuși preoții și credincioșii rușini. Ucideri și dărâmări de biserici, schingiuri și depărțări s'beriene, iată atâtea mijloace socialiste, utilizate de «civilizația» comunistă pentru succesul revoluției marxiste.

De curând, după informațiile date de revista «Antireligioznik», organul însuși al acțiunii ateiste, s'a elaborat o programă școlară, după care să se facă instrucția și educația tineretului. Bazată pe materialismul dialectic și istoric, se arată incompatibilitatea dintre știință și religie și se explică marile probleme ale originii și scopului vieții.

Maxim Gorki, acest beneficiar al operei literare, realizată de atâți vizionari ai Rusiei, astăzi omorâți sau expulzați, se ocupă intens de literatura anti-religioasă pentru copii.

In masa poporului, deasemenea, pătrund prin organizarea kolhozurilor ateiste.

Iar contra clerului iau următoarele măsuri: li se pun impozite excesive și, neputând să le plătească, sunt închiși, lumea e oprită să-i găzduiască; iar când vor să se deplaseze nu li se îngăduie decât cu mare greutate.

Toate măsurile, însă, sunt ineficace.

In Rusia avem o formidabilă

reacțiune religioasă. Gilgăe din izvorul plin al zestrei spirituale rusești năzuința puternică după o satisfacție religioasă. Se manifestă uriaș nevoia complectării golului sufletesc, precinuit lamentabil de acțiunea comunistă.

Chiar comuniștii recunosc accesul binefăcător al «popilor» în orașe și sate, oferindu-se benevol ca lucrători sau instructori în scopul reîncreștinerii. Din această cauză avem foarte mulți criptocreștini.

«Gazeta Polska», o foaie comunistă, afirmă că sunt mai mulți creștini de cât erau înainte de revoluție. Kolhozurile și Komsomolii sunt pline de creștini.

Deasemenea, printre studenți, există foarte mulți tineri, cari sunt profund credincioși (se numesc christomoli).

Se povestește că un student din Moscova a fost găsit cu o cruciuliță la gât. Fiind întrebat a răspuns: «Credința mea nu privește pe nimeni. N'au reușit încă proba neexistenței lui Dumnezeu» (Din «Vazrozdnie»).

Școlile au început să ia vacanță tot în legăturile cu sărbătorile religioase («Voskresnoe Cenie», 1934, nr. 23).

Lucrătorii din ateliere (in cari și pun comuniștii toate speranțele) își ridică biserici, cari încep să fie pline. De Paști anul trecut, nu s'au putut face procesiunile tradiționale, din cauza numărului prea mare de credincioși, veniți la biserică.

Iată, pe scurt, linia mare de foc, pe care se jăruie darnic sufletul slav al Rusiei, ca să scape de șgura ateo-materialistă și să-și recapete lumina creatoare a logosului divin.

MIHAIL CĂLUGĂRU

Tot zahărul

Intrebăm dacă este adevărat că D-I Ing. Costache fost dir. al Of. de Licitație de la Min. de Finanțe a fost numit directorul of. de zahăr cu leafă de cca. 2.000.000 anual.

Nu ne imp rta cine ia această leafă dar ne întrebăm dacă aceste sume exagerate nu vor fi din nou puse în spinarea consumatorilor.

Mulțumim tuturor cetitorilor care ne-au făcut urări de Crăciun și anul nou.

La rândul-ne le urăm un an fericit și credință în biruința românilor.

CRUCIADA

CRUCIADA ROMÂNISMULUI

Director: MIHAIL STELESCU
Redactor șef: ALEXANDRU TALEX

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

Str. Emil Costinescu 10

București 6,

Abonamentul anual: 100 lei

Autorități și instituții: 500 lei

Pentru studenți și muncitori 75 lei

Omul trebuie să adere

de MIHAIL STELESCU

«Așa de adevărat este că nu practicul, necesarul material, fac viața, ci numai sublimul absolut.

«Din acest sublim, creația a svârșit o picătură chiar în masa de noroi omenească cea mai de jos.

«Aceasta este picătura sublimă, singura care există, care formează viața. Numai ea pretinde imperios continuitate în străbaterea zecilor de secole.

Ea singură este, care chinuie omul, mai mult decât foamea, mai mult de cât boala, mai mult decât ideea morții.

Iată toată eternitatea. Nu există altă.

Eu lupt cu ea, de totdeauna. Sânt din noroiu și iubesc utilul material ca orice om normal, dar picătura de eternitate care se găsește 'n mine este mai puternică decât gustul pentru un grajd bun. Ne fiind un sfânt, nici un ascet, deseori sufletul meu a strigat între nicovale unei bune stări materiale și ciocanul unei mulțumiri spirituale.

Această luptă ține încă, dar nu mai am de ales, am ales. Urâtenia îmi este respingătoare, iubesc frumusețea, religia mea.

Frumusețea care cuprinde toate valorile morale.

Viața animală n'are decât să treacă deci pe alături de mine. E treaba ei. Eu nu mai ader la nimic. Vreau să trăiesc pentru acea scânteie de sublim care strălucește în besna existenței bestiale. Numai ea există. Fără nici o utilitate poate.

Nu se poate face ca mine dacă acest lucru pare să coste prea scump. Numai cu voie bună se poate lua calea asta».

Iată Panait Istrati ce m'a îndemnat să viu la D-ta împreună cu prietenul meu Talex.

Aceste rânduri de sfârșit ale articolului D-tale «Adhérer ou ne pas adhérer» publicat în Nouvelles Littéraires din 29 Iulie 1933.

Când ne-ai chemat știam la cine venim și bănuiam, că am putea deveni trei.

Spuți în scrisoarea D-tale că am venit la D-ta învins. Nu Panait Istrati, am venit la D-ta învingător.

Biruisem în mine lașitatea ce sălășluște în fiecare om și care zăgăzuește explozia acelei scânteii sfinte semănată în noi de divinitate. Numai la lumina fășnită din această scânteie am putut zări «putregaiul trupului părăsit».

Nu reneg nimic din scurtul meu trecut și din cei 10 ani de luptă duși zi de zi, în slujba Romanismului alături de camarazii mei.

Camarazii mei Panait Istrati te rog s'o crezi, sânt unii din ei tot atât de curați și de uriași bolizi incandescenti, ca și acei pe care îi evoci din Rusia sovietică. Au în sufletul lor același foc purificator și măreț al oamenilor ce se hrănesc cu jar și nu cu pâine.

Mulți din camarazii mei sânt oameni, după cum din nenorocire, pușinii lor conducători sânt viermi.

Fiindcă i-am văzut pe aceștia din urmă viermi, și fiindcă am spus-o, mi-am luat pedeapsa, mi s'a montat o poveste care să mă compromită și am fost stigmatizat cu nu-

mele de «trădător». Da, trădător al viermilor. Dar, abia atunci în loc să fiu un înfrânt am devenit un învingător. Altfel nu veneam la D-ta.

Te 'ntrebi cu teamă deși presupuți altfel, crezi altfel, dar te 'ntrebi cu legitima prudență ce ți-a însuflat-o șirul de deziluzii ale vieții D-tale dramatice, dacă ruptura mea e o chestie de șefie sau cauza unui avânt nobil.

Nu Panait Istrati. Șeful nu se numește pe el, îl alege soarta, atitudinea lui. Iar de «plăcintă» nu poate fi vorba, ea nu există și chiar dacă ar exista simt în mine cum simți și D-ta dorul de jăratec nu de aburi de plăcintă, care-ți umple pântecul și-ți omoară inima.

M'am rupt pentru că n'am mai crezut. Omul pentru care am propovăduit 7 ani de-arându-l, când m'am apropiat de sufletul lui l-am găsit sec și ambițios. L-am descoperit setos de sânge și de cununii de aur. N'am găsit în el «revoluționarul», omul de flacări și de geniu. Minciuna vorbelor lui m'au îndurerat, micimea gândurilor lui m'au încovoiat în lăuntru, unde am găsit lumina, și-am plecat. Am plecat nu de lângă ei, nu de lângă mormintele camarazilor mei în jurul cărora n'am ars candelile de decor, ci suferință tăcută și credincioasă;

Am plecat de lângă el, omul ce se ridica pe morminte cu mâinile pătate de sânge, singurul fapt care l-a impus și i-a adus gloria.

Timpul cât am crezut și eu ca ceilalți camarazi ai mei, am fost sincer și îmi asum toată răspunderea trecutului, chiar dacă acel trecut cum azi când nu mai cred sânt tot atât de sincer, chiar dacă alții îmi spun acum rătăcit.

Când am stat de vorbă împreună, spuți că ai pus între noi «pe acel Crist etern simbolul suferinței biruitoare».

Da Panait Istrati, în fața celui Crist ne-am plecat în acele clipe de tatonare sufletească și am râvnit cu sete la spinii depe fruntea lui, la crucea ce-l purta pe brațe, la fiera și amarul dreptății.

Adică la viitor. Căci viitorul este după cum ai spus «dreptatea absolută».

Spuți că am venit la omul care nu aderă la nimic», la omul care seamănă otrava îndoielii!

Nu Panait Istrati. Noi am venit la omul care aderă la ceva sfânt: la puritate. Iar îndoiala, în clipele de reculegere, e verificarea cinstită a drumului parcurs, care aduce după sine suferința, avântul, sacrificiul.

Omul trebuie să adere Panait Istrati. Căci Omul care n'ar adera la nimic nu și-ar justifica existența. Și D-ta aderi. Că nu aderi însă la acel «util», la acel practic materialism, că nu aderi la ce aderă ceilalți oameni, aceasta este o dovadă a purității spațiului la care ți 'nalți spiritul, deoarece până în cele din urmă, D-ta spuți în rândurile citate la începutul acestui articol. «Vreau să trăiesc pentru această scânteie sublimă, care strălucește în negurile existenței bestiale».

Deci iată și aderarea D-tale. Ca orice om și D-ta aderi la ceva, suferi pentru acest ceva și lupti pentru izbânda acestei scânteii, pe care ai vrea s'o vezi pară de foc, care să pâlăie în sufletul întregii omeniri.

Și noi cei de aci, dela această Cruciadă am aderat la ea, și am pornit lupta pentru ea simțind că arde ceva în noi dar neștiind ce, până ieri când D-ta ai veni să ne-o precizezi, să ne deschizi sufletul și să ne-o arăți cum pâlăie în mădularele D-tale, ca s'o putem defini și'n noi.

Iți spunem acestea toate Panait Istrati acum, nu după moartea D-tale, căci noi aceștia pe care patul nu a putut încă să ne tintuiască, avem de luptat aprig și poate că tot D-ta vei avea să mai spui ceva după noi.

*

Și acum Panait Istrati e bine să precizăm că eu nu te-am urât pentru comunismul D-tale, nici pentru Internaționalismul D-tale și nici nu te-am crezut «vândut jidanilor». Te-am urât pentru că așa mă 'nvătasera să te urăsc corifeii vieții noastre sociale, pentru că așa mințeau că ești, gazetele și marii patrioți. Eu nu te puteam urî pentru comunism, internaționalism și semitism căci nu puteam urî un om pentru credințele lui, decât dacă urmărea dărâmarea credințelor mele, sau chiar dacă era așa, puteam fi cel mult adversari, păstrând cavalerismul nobil de respect pentru luptătorul sincer din tabăra adversă.

În definitiv aceste ciocniri de idei se datoresc aceluiaș dor de mai bine, pentru individ — ca spirit — pentru nație, pentru umanitate. Valoarea lor se verifică în balanța sincerității și curățeniei condițiilor de luptă.

Azi însă ai vorbit, ai lămurit lupta lăuntrică a d-tale, căutarea focului sacru al purității. Mă întreb ce zic cei care au mințit, au calomniat și te-au urât din teama ca acel Panait Istrati să nu devină mai mulți și atunci ce s'ar mai alege de măștile lor fățarnice, când smulse de vântul răzvrătirii bolizilor incandescenti, și-ar incinera visurile aurite în urnele viermii lor păcătoase!

*

În ultimul capitol al scrisorii D-tale ne pui trei întrebări lămurindu-le în același timp cum le vezi.

1) DE CE CRUCIADA ROMANISMULUI?

Dar te 'ntreb și eu: de ce nu a Romanismului?

A cui atunci?

A noastră?

Nu luptăm pentru noi și nu ne reprezentăm pe noi Cruciața, simplu?

Da.

Așa a fost și primul nostru gând, însă acest titlu era deja înscris la Tribunal și am adăugat lângă «Cruciața» care însemna o luptă, scopul nostru tănuț în suflet «a romanismului».

Zici că nu reprezentăm noi aspirațiile întregului romanism, deoarece unii români sânt antisemiți

PANAIT ISTRATI

și alții nu; unii sânt sreiofobi, alții nu.

Dar de când notiunea de romanism se confundă cu aceea de exclusivism, de gască?

Iar noi nu monopolizăm dragostea de țară, am spus-o aceasta în primul articol «Prefață» din această gazetă.

Romanismul nu poate avea culori și numai aceluia îi poate fi rușine de cuvântul romanism, căruia în ascunzișul sufletului său îi hotărăște o anumită orientare.

Romanismul înseamnă dragoste de țară verificată prin sacrificii ne speculative în interes personal. Romanism înseamnă conștiința existenței noastre ca neam, cu limba noastră, cu acel moș Ștefanache al D-tale și cu Plevna lui.

Romanism înseamnă dreptul la viață al neamului meu și respectarea în aceeași măsură a dreptului la viață a celor din jur.

Să nu se confunde romanism cu imperialism și cu govinism, confuzie datorită patriotarilor goi de idei.

Romanismul înseamnă ospitalitate, bunătate, toleranță, lucruri sfinte D-tale și pe care după cum îmi spuneai nu le-ai găsit nici în cele 22 de cantoane ale Elveției.

Romanism mai înseamnă demnitate și dreptul de a fi stăpân pe cele 300.000 km. pătrați ce se 'ntind între hotare și de a fi respectat de mosafirii primiți în bordielele cu ospitalitatea lor renumită.

Nu sântem noi de vină că s'au născut neamuri rătăcitoare, lipsite de vlagă de a-și construi un stat și de demnitatea de a nu mai cerși milă și a fi incomozi oriunde.

Umanitarism?

Sânt de acord. Dar cum să luptăm pentru umanitate? Vezi bine, nu pentru înfrățirea popoarelor care este tot o realizare politică, ci

pentru înfrățirea omului.

Ce pot eu face?

Să plâng și să mă jeluiesc în ligi ale drepturilor omului de situația nenorocită a muncitorilor asupriți de Stalin, Hitler sau alții?

Se 'nduioșează Hitler de jeluirile «Cuvântului Liber» care nu suflă însă nici un cuvânt de barbării din Rusia?

Cu ce rezolv eu dragostea mea de oameni plângând platonic nenorocirile din Spania?

Eu vreau să lăsăm o moștenire urmașilor noștri cari să-i facă să poată realiza și acel mare vis creștin, iubirea și pacea peste pământ.

Eu azi vreau să lupt întâi aci la mine acasă pentru umanizarea traiului muncitorului român, de orice categorie.

Aceasta se numește romanism. Și de aci poți vedea că romanismul nu-i antiuman, din contra Panait Istrati, hai să realizăm noi binele și dreptatea întâi la noi în țară, așa după puterile noastre și după aceea prin exemplul purității noastre vom molipsi și pe alții și cu vremea, după cum spuneam mai sus, vom ajunge la acel frumos Eden al binelui propovăduit de Mântuitorul.

Eu întrevăd profunzimea jaloanelor D-tale, dar ca să ajung acolo, trebuie să încep să curăț ciulinii, întâi din băutura mea.

Aceasta e Romanismul, nu liche-lismul și nici fariseismul.

Vrei să dăm jos un astfel de subtitlu, îi mai socotești o greșală în cuirasa noastră? Bine, dar dacă nu ne e rușine cu el în suflet de ce să ne jenăm să-l menținem pe gazetă.

Panait Istrati, hai să fim trei români în felul acesta și te asigur că în afară de cei interesați personal, vom fi expresia milioaneilor de suflete ale aceluiaș neam. Căci în acest fel romanismul și umanul se confundă. (cont. în p. 6-a)

Răspuns lui Panait Istrati

Deși în scrisoarea Dv., începeți prin a vă despuia sufletul și căutați a convinge pe cititorii noștri de o totală indiferență pentru viață și manifestările ei, noi credem clocotind în Dv. o dragoste pentru această țară și un intens interes pentru evoluția ei.

De sigur că nici bucurii, nici liniile de ovărgitoare frumusețe arhitectonică, nu veți fi găsit în ultimii ani ai politicii noastre. Să-i zicem fatalitate. Căci ori ce țară, ori unde, în urma svârcolirilor adânci, provocate de războaie, ca cel prin care am trecut, trebuia să aducă la suprafață, nămolul ce zace în fundul ori cărei ape.

Și atunci bine înțeles acele elemente creatoare, puteri de muncă, de cinstă și de progres, au fost momentan înăbușite și în sarabanda nebună a lictațiilor demagogice, puteau cel mult să lupte să-și croiască un drum spre lumină.

Trebue să constatăm cu bucurie însă, că pe ici colo, razele unui soare, care mâine de sigur ne va încălzi, se întrezăresc de pe acum.

Da, inima Dv. v'a dus cum o spuneți atât de bine prin multe meleaguri de credință, de la extrema stângă, până la punctul de întrebare de astăzi. Este metamorfoza nu numai a Dv., dar a tuturor acelor pe cari problemele mari, vitale, îi îngrijorează și-i frământă.

Și nedumerirea Dv. ne întărește în convingerea că avem dreptate în acțiunea noastră.

Ce vrem să fim? De ce Cruciadă, de ce a Românișmului? Oare Dictatură? Atâtea întrebări, cari dacă la prima vedere ar putea să pară stranii, își au totuși rădăcinile lor adânc, concretizând suspinul unui neam întreg, sătul și dornic de descătușare.

Nu cred să fie cineva cinstit care să aibă pretenția de a apărea în inovator, nici ca desinător al unui monopol de sentimente. Dar vrem și putem să fim glasul puternic, răspicat și hotărât al tuturor acelor cari treziti din somnul hypnotic al făgăduințelor demagogice, caută să se scuture de minciuna, de lășitatea și de slugărnicia unei epoci de aproape 15 ani. Noi vom lupta fără preget până la înscăunarea adevărului, a răspunderilor, a constituționalității, cu îngrădirea drepturilor ori cui în limita intereselor superioare de stat. Noi nu vrem ca el uitându-și adevărata lui menire să se transforme în comerciant sau bancher, dând puținți nemărginite de câștiguri ilicite, tuturor nechemaților în dauna cetățeanului supt și neapărat. Noi nu mai vrem ca mișcările de extrema stângă să mai poată din nou să turbure așezămintele actuale a României.

Noi nu mai vrem ca sub denumirea de parlamentarism să asistăm zilnic la înjosirea și anihilarea individualității acelor oameni indicați dinainte și a căror menire astăzi nu este alta de cât să consfințească cu aplauze nelegiurile guvernelor.

Noi vrem ca jocul de forțe să fie liber. Din fundul inimei ori cui, din conștiința curată, reprezentativă parlamentară să fie frâul sau pintenele care el să traseze drumul de urmat acelor cari mâine vor fi îndrituiți să guverneze.

Și noi mai vrem, ca noi Români să fim stăpâni în țara noastră.

Cruciada? Pentru că, până a ne ajunge scopul, drumul va fi lung și la altarul sfânt al revendicărilor acestui neam, mai slujesc din aceea, cari în numele lui, jefuiesc, secătuiesc și pângăresc ce avem mai sfânt și mai curat: Demnitatea națională și neatârarea de gândire.

Românișm? Da! Români în țara română. Nu numai de cât din naștere sau obârșie, dar Români prin muncă, prin dragoste, prin cointeresare cinstită la nevoile țării. Noi n'avem uri de aruncat. Ori cine se va pleca supus și fără gânduri ascunse legilor și drepturilor suverane ale națiunii noastre va fi îngăduit a prânzi la masa noastră. Nu vrem însă ca acei cari după ce au căpătat toate drepturile similare cu noi să ceară în plus și favorurile acordate minoritarilor, văzând că sunt în sat fără câini.

Dacă problema minorităților în trăsături generale nu e grea nici periculoasă și care printr-o administrație consecventă și națională

s'ar potoli în timpul cel mai scurt, chestiunea Evreiască trebe privită mai atent.

Avem astăzi pe acest petec de pământ $\frac{1}{4}$ din toți Evrei din lume. Și aici la noi și-au găsit terenul cel mai prielnic atât pentru propășirea lor, cât și pentru expansiunea intereselor lor de rasă. Ei vor trebui să se supue pe viitor

anumitor reguli pentru a nu duce la măsuri cari ar întrece de sigur și intenția și scopul.

Acest neam Român care prin vitregia vremurilor a știut să răzbată senin și viu va ști odată mai mult să se dezbrace și de această invazie pacinică, dar cu atât mai veninoasă.

Dacă mijloace sunt multe, nesocotind pe cele simpliste din Germania, să iee aminte că în această Țară nici când nu vor ajunge să samene și să adune urgiile de spaimă și moarte din Rusia. Această cale le este închisă, și le vom fi stavilă în drum, și în cămăși cu mâneci suflecate vor da de un nou Mărești sau Mărășești ai Românișmului.

Dictatura? Să ne înțelegem mai întâiu asupra sensului adevărat al acestui mod de a guverna.

Ce este ea, dacă nu concretizarea revendicărilor și aspirațiilor unei țări puse într'un om care prin capacitatea sa superioară, prin încrederea ce i se arată, aplică prin mijloace tari și fără șovăire metodele cele mai eficace pentru ridicarea atât a moralului unui popor cât și stricta aplicare a acelor legi cari consfințesc dreptul și îndatoririle fiecăruia. A fi guvernat tot sub formă dictatorială de unele politici în interese personale cu înăbușirea cererilor drepte și imperioase ale națiunii este o negație, ba chiar o crimă de stat, care nu poate duce în timp decât la răbufnirea nemulțumirilor generale a cărei consecințe nu se pot măsura.

Dictatura adevărată, dorită este în esență ultima carte pe care o joacă o țară în interes de autoconservare. Noi am avut guverne bune, cu toate greșelile inerente lor, cari au făcut și Unirea Principatelor și Regatul României și România Mare. Ne trebe o singură dictatură, aceea a legilor și a cinstei, fără autocisterne blindate, fără ordine din interes masonic, fie capitaliste fie de orice natură ar fi ele.

C. Caragea

MARGINALE

■ CODIN de Panait Istrati va vernisa pe curând colecția *Akadosmos*. Va avea 256 de pagini, elegant tipărite, legate în pânză, și va costa numai 36 de lei.

Prin această colecție, editura *Ig. Hertz* își va surclasa inamicii, arătându-le dragostea și strădania pentru și către literatura românească originală.

■ Dăm publicității următoarea poezie, al cărei autor nu e nici poet și nici intelectual. Ci un biet suflet comun, necăjit cu meșteșugul pâinei zilnice. E căruțașul *Voicu Cojocar*. Ne-am pomenit cu el peste noi, într'o seară când tălăfusiam cu *Panait Istrati*.

Om rudimentar, ca stare socială, *Voicu Cojocar* chinuște slovele atunci când foamea și frigul îi birue trupul și sufletul. Nutrește o ambiție frumoasă: de a fi mai bun și mai înalt sufletește... Suficientă năzuință, ca să-i dăm încurajarea noastră, publicându-i una dintre poezii:

SECRET

E cald, arșiță și nu plouă
De când zăpada s'a topit.
Iar noaptea numai cade, rouă
Și grâu și iarbă s'au părut
Ovăzul, nici n'a răsărit.

Dogoritor adie vântul,
Pământu'i ars și-adânc crăpat
In brazdă nu mai prinde plugul
Porumbul nu s'a semănat,
Prin râuri, ape-au secăt.

Turme de oi, cirezi de vite,
Mugind de foame pe izlaz,
Din loc în loc merg istovite,
După un fir de iarbă ars,
Ce-abia, ici colo, a mai rămas.

Tot dinspre soare vântul bate
Se nălță pulberea în zare.
Și din scânteii neînsemnate
S'aprinde păduri întregi și sate...
Ard fioros; e jale mare...

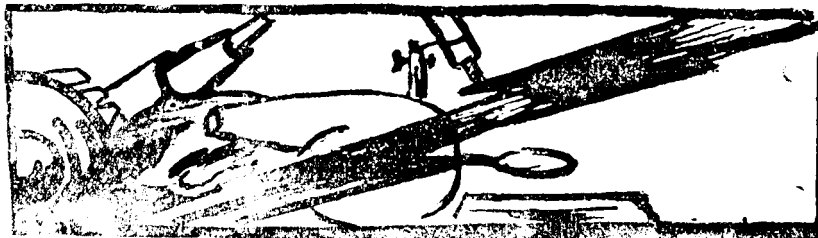
Țărani cu fețele plecate
Și preoți albi, bătrâni, greoi,
Spre câmpul ars, cu sfințe moaste
Pornesc pe jos în trist convoi.
Să facă rugă pentru ploii.

O! Doamne, Tu ești bun; ne iartă
Păcatele, ce-am făcut.
Trimite, ploaia Ta, curată,
Ne mântuiește de nevoi.
O! Doamne sfințe, dă-ne ploii.

VOICU COJOCARU

■ A apărut *Oceanografie*, eseuri de *Mircea Eliade*. O carte bună, așteptată cu atâtea nerăbdări, și despre care vom discuta la *Cronica literară*, pe curând. *Oceanografie* e apărută în editura *Cultura Poporului*.

■ Nu recenzăm decât cărțile și revistele, primite în dublu exemplar, la redacție.

Spre cucerirea energiei atomice

Intr'un număr trecut din «Cruciada», am făcut un mic istoric al cercetărilor întreprinse de oamenii de știință, asupra probabilei constituții a atomilor. Și am arătat cum după lungi și grele eforturi, s'a ajuns la concepția că atomul este format dintr'un nucleu încărcat cu electricitate pozitivă, împrejurul căruia gravitează după niște orbite anumite, închise, un număr anumit de electroni, pentru fiecare fel de atom.

Einstein, cu elemente scoase din celebra lui teorie a relativității, completând concepția atomului lui Bohr, admite că energia pe care o immagazinează un atom, ar fi egală cu masa atomului înmulțită cu patratul vitezei luminei (300.000 km. sec.).

Pentru un gram de materie dintr'un corp oarecare, presupunând că este în stare să-și elibereze într'o secundă toată energia intraatomică ce o conține, această energie ar fi de 501 miliarde de kilogrametri (1 kg.m=puterea întrebuințată pentru a ridica 1 kg. la înălțimea de 1 m.) sau 6 miliarde 800 milioane de cai putere (1 HP=75 kg. m). Cu această energie am putea acționa un tren de marfă de 50 vagoane, care ar putea merge un drum egal cu de 4 ori și un sfert circumferința pământului, aceasta fiind egală cu 40 milioane metri, deci 170 milioane metri, sau 170.000 km.

In cele ce urmează, fac un mic istoric al cercetărilor întreprinse, spre a se putea ajunge la desintegrarea materiei.

In anul 1867, Niépce de Saint-Victor, constată că unele săruri de Uraniu, deși închise în niște cutii de tinichea, emit niște raze, cari impresionează plăcile fotografice în întuneric. Relațiile lui nu au fost luate în seamă.

In anul 1895, Röntgen descoperind razele «X», cari sunt capabile să treacă și prin corpurile opace pentru lumină, reușe în discuțiunea experiența lui Niépce, care murise uitat și ignorat de toți.

Bequerel, în 1895 studiind fosforescența substanțelor cari au fost ținute la soare (strălucirea în întuneric, fluorescență când durează puțin, fosforescență când durează mai mult) și-a pus problema «dacă lumina fosforescentă este absorbită în întregime de corpul opac, sau mai are și raze cari, întocmai ca și razele «X» pătrund prin obiectele opace». S'a servit de o placă fotografică învelită într'o hârtie neagră și peste care a pus o sare de uraniu, expusă în prealabil la lumina soarelui. Deși apoi în întuneric, placa a fost impresionată de razele emise de uraniu, arătând astfel existența acestor proprietăți radioactive —de a emite raze — pe cari le capătă sărurile de Uraniu care au fost expuse la lumină.

Studiind aceste raze, Bequerel ajunge la convingerea că emisiunea lor este spontană, nu sunt influențate de temperatură. Deasemenea, aceste raze invizibile sunt radiațiuni de energie și această degajare aparține atomului de uraniu.

In 1898 soții Curie, reluând experiențele lui Bequerel, descoperă că și toriu

cu sărurile lui, precum și alte corpuri prezintă acest fenomen de radioactivitate. Mai apoi, descoperind că și pechblendă de Joachimsthal (Bohemia) posedă proprietăți radioactive chiar mai intense decât Uraniu și Toriu, după repetate cercetări reușesc să separe două corpuri simple noi Polonium și Radium.

Tot din pechblendă, mai târziu, a fost identificat și Actinium, cu proprietăți analoge.

Rutherford a stabilit că emanațiunile gazoase sunt născute în mod constant de metalele radioactive. El a aspirat într'un vas gol aerul care fusese trecut peste o sare radioactivă și constată că acest aer rămâne conductor, prezentând deci o cauză interioară de ionizare. Ionizarea descrește în mod lent, scăzând la jumătate din interval în interval de 100 ore, ceea ce îl făcu pe Rutherford să admită că radioactivitatea unui element nu semnalează prezența atomilor acestui element, ci dispariția sau transformarea lor în atomii de alt fel.

Astfel, radioactivitatea Radiumului, ne arată distrugerea atomilor de Radium și apariția atomilor de Emanatie. Faptul că masa metalului Radium ne apare ca rămânând aceeași se datorește faptului că posibilitatea noastră de măsură se raportează numai la intervale de timp foarte mici, căci am văzut că energia emisă se găsește numai într'o masă de un gram.

Emanatia de radium fiind și ea radioactivă, la rândul ei se va desintegra prin radiațiune, transformându-se în alt corp, care la rândul său se va desintegra la fel, etc.

Prin urmare, un atom poate să se nască și să moară, deci corpii simpli pot trece dintr'unul în altul. Iată cum se chea utopia a alchimistilor cari căutau transformarea elementelor în aur, nu se mai apare astăzi un fapt imposibil.

Transmutațiile sunt discontinue și evident deosebite de disociațiunile chimice, căci disociațiunile chimice variază după condițiunile în cari se lucrează, pe cât vreme desintegrarea radioactivă este aceeași, în orice condițiuni.

Viteza de propagație a radiațiunilor este de 10.000 km. sec. și datorită acestei viteze, sparg corpurile rigide ce întâlnim în drumul lor.

Nu se cunoaște până astăzi cauza pentru care un atom se descompune și nici nu s'a putut prin vre-un mijloc oarecare să se grăbească sau să se întărească explozia atomică.

Cercetări s'au făcut multe, foarte ingenioase și mai ales costisitoare.

In numărul următor, vom arăta pe scurt câteva din aceste lucrări și experiențe, cari de vor conduce cândva la rezultatul dorit, vor asigura pentru omul oarecare un trai liniștit și demn, dând posibilitate omului să se ocupe numai de chestiuni spirituale, celelalte fiind asigururate de înfinit enormele energii ce au avea la dispoziția sa.

G. Ivanovici

PANAIT ISTRATI!...

Cum avem să înfăptuim asta? Vor râde mulți, dar, uite: luptând cu fiecare om. Punând la încercare pe fiecare, dezarmându-i credințele și arzându-i prejudecățile. Cel care va da scânteia purității și a chemării, merită să intre în confraternitatea spirituală a României de mâine.

Românismul, de care d-ta, Panait Istrati, te împiedici și ne mustri, nu e o calitate a noastră. Ci un simbol, a cărui definiție căutăm s-o găsim. Românismul către care noi tindem nu este politica geamurilor și a capetelor sparte. Nu e șovin și nici părtinitor cu „ai noștrii». Dimpotrivă e crunt de neșovăitor, tocmai cu «ai noștrii». De altfel naționalul nu poate fi niciodată o țință supremă a unei spiritualizări. (Naționalul e de natură biologic-politică. E conștiința de sine, solidară, a unui organism independent în luptă de existență cu alte organisme analoage. Și nu o spunem noi întâi. Naționalul e numai un material brut, care trebuie înobilat prin gândirea general-umană, în așa fel încât creațiunile să fie perfect valabile, oriunde). D-ta, Panait Istrati, ești, în cărțile pe care le-ai scris, un român autentic. Pentru că manifestezi un material brut național, înobilat și ridicat la putința unei circulații în universalitate, prin sufletul și gândirea d-tale.

Neamul acesta are nevoie de o generație, care să-i desăvârșească unitatea sufletească, să-i găsească forma exprimării în universalitate și să-i salveze redutele viitoarelor defensive istorice. Ori, aceasta nu se poate decât printr-o muncă încontinuu, fără răsplătă imediată, tăcut și prin etica unui sacrificiu social, sincer aplicat în faptele noastre.

Aceasta am înțeles noi, când am numit *Cruciada românismului!*

*

Antisemitismul nostru? E la fel cu al d-tale. E uman. Însă combativ, atâta timp cât elementul iudaic va continua să se organizeze stat în statul nostru, sabotându-ne ori de câte ori are ocazia. Împotriva lor nu vom lupta prin reprimarea străzii. Nu! răul vine, în mare parte și dela ai noștrii, cari se lasă corupți și nu ezită să-și ucidă frații.

Vom încerca să organizăm și să educăm pe români, în așa fel ca să-și recâștige domeniile politico-economico-spirituale, astăzi pierdute. Ca să putem învinge, românul va trebui să muncească din răspuțeri, conștiincios și bine îndrumat. În felul acesta, munca românească va căpăta calități și va învinge, prin concurență, conștiinciozitate și valoare intrinsecă, pe cea străină. Și atunci... Ei! atunci, munca streină va pleca lăsându-ne țara curată și sufletele senine.

*

Dictatura noastră? Aici o să te lămurească, mai bine, fratele Mihail Stelescu. Eu mă pricep atât de rău în politică! Un singur lucru vă cer: libertatea gândului și a exprimării, chiar atunci când nu prea vrei să cocoloșești susceptibilitățile. Nivelarea opiniilor, prin cenzură sau violențe, nu șade bine

unui stat, care se laudă că lucrează la lumina zilei.

Și dacă sânt liber, pe mine și cele ce spun, *muncesc din răspuțeri*, prea puțin interesându-mă dacă cei cari mă guvernează sunt fasciști, comuniști sau altă năsbătie omenească. Prin libertatea individuală sântem noi înșine, — așa cum a spus-o Ibsen, — adică împlinim întâia și cea mai însemnată condiție a existenței noastre terestre.

«Să muncim în libertate, să creiăm în libertate, e să cântăm vieții cel mai frumos imn, pe care l-ar putea sufletul nostru cuprinde în adâncurile lui. Munca e ritmul vieții. Ea dă ca și libertatea tărie și frumusețe și caracter propriu ființei noastre. Ea aprinde în noi lumina aceea cerească, de care se luminează toți cei mai slabi în jurul nostru și cari recunoscători, înconjoară cu iubirea lor lumina mai puternică a sufletului nostru. Iar de multa muncă a milioanelor de lucrători harnici luminează omenirea ca soarele în ameză. Si ritmului etern, în care se poartă lumile infinite în Cosmos, îi stă în nemărginirea lui, cu vrednicie alături, ritmul vechi, în care umanitatea își trece sârghișta ei luminoasă dela veac la veac, dela mileniu la mileniu!»...

Iată «dictatura» pe care o cer, Panait Istrati!

*

M'ai întrebat într-o seară, Panait Istrati, ce voim să dăm umanității: suflet sau pâine? Atunci, ca și acum, îți răspund *suflet!* De acesta are nevoie lumea, mai mult acum. Pâinea îngrașă pe om, îi rotunjește gândurile și vieța. Si este știut, că libertatea spiritului nu crește acolo, unde omul este rob de trup.

De 7000 ani omenirea n'a făcut nimic alt decât să lupte, să ceară și să implore pâine. Ideile însăși au servit, ca să asigure certitudinea unei pâini. Si în această vâltoare de depreciere a însăși sensului existenței noastre, câte tragedii. Câte sinucideri de suflete, cari ezită să renunțe la concepția eroică a existenței omenești.

Deci de o *utopie* avem nevoie, ca să ne arhanghelizăm contemporanii. O religie, care să-i hrănească nu cu pâine, ci cu *foc*. Ai spus și d-ta, asta. Să murim, mai bine de foame ireductibili. Să plesnim cu malele chiorăinde, decât ca niște hoituri infestate de compromisuri.

Nu vezi d-ta, Panait Istrati, câtă viermuială ne înăbușă în jur?! Tinerii, Panait Istrati, *tinerii* putrezesc grași în onoruri puturoase, fără conștiință, ramoliți. Nu înseamnă pieire, asta?!

D-ta de 4 ani, de când ești în țara asta, ai răcnit de atâtea ori pe ulița unde dormitează copios și bine aranjați, intelectualii români. Te-au auzit? Mișcatu-și-a cineva qșânza?! Aa! Dacă ai fi avut în mâini un bici, cu sfârc de scânteie, și ai fi plesnit crupele până la sânge, ca să curgă din belșug și împreună cu tot confortul, ar fi fost altfel... Știi prea bine ce și-a răspuns «marele» nostru *Rebreanu*: «Ei! Panait Istrati, vieța nu se poate fără compromisuri. Au tre-

IDEEA - FORTA

S'ar părea ciudată, la început, această împerechere între idee și forță, — două elemente cari se exclud, pare-se, definitiv, prima având ca bază substratul pur intelectual de natură abstractă, a doua implicând o acțiune vie, o realizare fizică până la concret.

Și totuși, apropierea celor două elemente, decurge firesc, una dintr'alta.

Forța în sine nu reprezintă nimic atâta vreme cât în însăși structura ei lipsește celula regeneratoare care să-i dea substanța necesară nutririi, *ideea*.

Ideea la rândul său nu-și poate găsi expresia decât numai în legătură cu un element din afară, un element forte, pentru că ea să poată dăinuși. Altminteri ideea lipsită de *forță*, moare încă înainte de a se înfăptui.

Oricât de generoasă, de mare ar fi o idee, cât timp îi lipsește forța corespunzătoare cu așa amplitudine încât să pună stăpânire pe ființa umană, ea nu se poate traduce, nu se poate comunica și mai puțin înfăptui.

Înfăptuirea însă, poartă în sine coroborarea celor două puteri deosebite ca fiind una și aceeași.

Forța, fără o idee inițială la bază, poate deveni haotică, anarhică, distructivă.

Dar a avea o idee, înscamnă a gândi, — acest minunat proces interior, pe care omul în mândria lui și l'a arogat ca un drept exclusiv lui.

A gândi, vorba vine, pentru că omul păcătuște tocmai prin lenea de gândire. Sau în cel mai bun caz, numai când e îmboldit de o împrejurare, de o nevoie, de un necaz.

Raportate, acum, toate acestea la societatea omenească și mai ales la epoca în care trăim, vom vedea omenirea suferindă și hântuită de atâtea rele.

Cum se explică una cu asta? Tocmai prin lipsa de gândire. Pentru că dacă s'ar gândi, ar fi imposibil să nu se găsească remediile tuturor racinilor de care societatea modernă e măcinată.

Tocmai din aceasta și deslăn-

cut vremile idealizărilor, ale virtuților... Acum ne-am mai civilizat și afinat. Doar copii și nebunii mai cred ca d-ta»...

Ah! frate Panait Istrati, cum mai minte de amarnic, înșelătorul. Civilizație?! Civilizația singură este un grad sistematic, pentru vite bine hrănite. Din atâtea veacuri scurse singurul progres al omenirii este asasinarea savantă a milioanelor de oameni în războaie. Și dacă astăzi, călcarea cuvântului dat e lege, iar oportunitismul și utilitarismul caracteristice, ei bine! oamenii sânt de vină. Ei trebuie ucigași, nu simbolurile!!.

țuirea forțelor oarbe fără de-o idee regeneratoare și călăuzitoare în structura lor.

Noi suntem adepții ideei forțe... a acelei forțe constructive și edificatoare, pe care am găsit-o în ideea «Dreptului la muncă».

Nu mai *dreptul la muncă* poate remedia societatea de toate relele cari o apasă. *Legiferarea dreptului la muncă* se impune ca o neapărată condiție de viitor, altminteri tot eșafodajul șubred pe care și-a înălțat o falsă și ucigătoare civilizație, se va prăbuși odată cu întreaga societate.

Noi ne facem o datorie sfântă de a arăta și explica pentru cei mai leneși în gândire, ca și pentru cei ce răi voitori ne-ar atribui ideii subversive, în ce constă *dreptul la muncă*, și în ce apărarea lui.

Constantin Barcaroiu

REVISTE PRIMITE

■ Primum următoarele reviste și ziare:

Răsăritul, organ autorizat al caselor naționale. Apare lunar, sub dir. generalului I. Manolescu.

Revista Scriitoarelor și scriitorilor români, directoare Aida Vrioni. Apare lunar.

Ideea Națională, ziar, director N. N. Manol. scu. Apare la Buzău.

Sportul zilnic, cotidian sportiv. Apare în București.

Fruncea, revistă bănățeană. Apare săptămânal la Timișoara sub direcția d. ing. Nicolae Ivan.

Revista Sănătatea, revistă ilustrată de medicină populară, igienă socială, educație morală și literatură medicală. Director-fondator, Dr. Sigmand-Sigma.

Plaiuri Săcelene, apare la Brașov, util și cu multă sârghișta.

Vraja mării, revistă bilunară de literatură pentru tineret. Apare la Constanța.

Apărarea Națională, ziarul Ligii Apărării Naționale Creștine. Director A. C. Căzu.

Ogorul, organ al partidului țărănesc de sub preșidența pr. av. V. G. Alexe.

Poporul românesc, foaie pentru folosința muncitorilor dela sate și orașe. Apare sub îngrijirea unui comitet, în gara Chitila, străduindu-se să îndrumeze sufletele muncitoare și amărâte, spre fâclia cărții. E o faptă bună, care merită lauda.

Ancheta, dir. J. G. Vasiliu, Târgoviște.

Panait Istrati, știi ce ne trebuie? Un *pumn!* Da, un pumn care să ne sfarme fălcile și să ne sleiască sângele de pereții propriei noastre vieți mizerabile, ca să simțim c'am înjosit ceva sfânt. Sufletul din noi. Acel suflet, care în fiecare dintre cei chemați, trebuie să fie *idee*, și nu mârșavie, trădare și bestialitate.

Cruciada românismului va încerca să fie un astfel de pumn. Vrei să vezi și pe asta, Panait Istrati?!

Hai cu noi!..

Alexandru Talex

...fiindcă d-ta ne-ai inculpat pe puncte, asemenea ne vom disculpa la rândul-ne.

De ce *Cruciada Românismului?* Ai dreptate, Panait Istrati, să te oedumerești. Pentru că nicăeri în această gazetă nu s'a făcut paradă de gândurile noastre inițiale. Voiam, ca noi să realizăm tăcuți și fără spovedanii, simbolul apariției noastre. Iar opinia publică, singură să ne închege caracteristicile. Și totuși, fiindcă ne-ai întrebat, uite, îți voi lămuri:

Sîntem adunați la această gazetă și tineri cari au făcut politică și tineri cari n'au făcut și nici nu vor face. (Aici o mică paranteză, la cele afirmate de d-ta în «Scri-soare deschisă... către dreapta». N'am fost niciodată înscris în *Garda de fier*. De ce? Pentru că mi s'a părut, încă dela început, că această organizație va specula nu-mai în favoarea organizatorului. Și pentru că îmi place să am curajul de a fi eu, cu greșelile și nevolnicia mea. Și nu X din partidul Y, omul de încredere al lui Z. E rău, poate, să fii așa... Dar, așa sânt). Toți, împreună, cari scriem aici avem experiența înșelărilor, îndoelilor și căderilor din ramurile fiecăruia de activitate. Toți am crezut în oameni și buzele, cari simulau adevărul. Și toți ar plătii cu ani din tinerețea noastră, experiențele... Sântem toți niște învinși de vieață și de sisteme, de civilizație și de oameni.

Veți spune: «Dacă aveți *otrava* îndoeli și a negației în voi, la ce bun să mai luptați? Vă răspund numai atât: Nu luptăm dintr'un imperativ fizic ci unul sufletesc. «A lumina cu puterea propriului geniu, măcar o parte cât de mică, din obscura poveste a *devenirii* sufletului omenesc, spre a putea cel puțin bănuși, care va fi capătul suferințelor și rătăcirilor noastre, e o auzuință, care ori de câte ori până acum ar fi isprăvit în întristare și desneajde e totuși prea asemănătoare, cu sborul măreț al vulturului, ca să n-o încerce omenirea, fie și numai spre a *muri* frumos»...

Așa stând realitățile, întâmplarea unei după amieze, de acum câteva luni, ne-a reunit și ne-a încheat prin spovedania fiecărui învins. Din spuza mărturisirilor a crescut, înalt și cu suflet de foc, această *CRUCIADA*, — nonaderență la nimic din ceea ce ne înconjoară. Și de răbufnire, în afară, cu intransigență, numai cu foamea de adevăr și setea de dreptate, singurul nostru program.

Omul trebuie să a dere

(continuare din pag. 3-2)

2) ANTISEMITISMUL NOSTRU

Antisemitism?
Poate că mulți vor rămâne stupefiați, dar eu o declar cinstit: nu sântem antisemiți.

Nu sântem, deoarece n'avem nimic nici cu Turci, nici cu Armenii care sânt și ei semiți.

Și n'am avea nimic nici cu evreii dar... vezi Panait Istrati există un dar, datorit lor și pe acest dar eu trebuie să-l explic.

În țară la noi avem 3.000.000 de evrei.

La 14.000.000 de români fac un procent de 1 evreu la 6 români.

Evreii sânt toți cetățeni iar români 80% sânt plugari, adică vr'o 11.000.000 de țărani și vr'o 3 milioane orașeni.

Deci, conducerea vieții economice, culturale, morale etc. o împărțim sută în sută cu evreii. Așa cel puțin ar trebui să fie, dar (vedeți veșnic dar) noi avem șomeri, mici funcționarii, (din fericire) care lasă loc liber în economic și cultural, valului de evrei.

Ce să facem acum, Panait Istrati. Să-i batem?

Doamne ferește. O declar deschis: Politică geamurilor sparte și a bătăilor este o politică lipsită de sens, de demnitate și pe care o resping cu toată indignarea.

Nu bătând ci realizând.

Nu omorând ci muncind

Dacă uman este să se mănânce pâine de către tot omul, atunci cred în primul rând uman este să se mănânce pâinea de cel ce o muncește. Și acesta la noi este românul.

Nu vorbesc de șnapanii cei puțin (deși destul de puternici) ce formează clasa conducătoare și care merg mână în mână cu evreii adunători de aur.

Ce este de făcut?

Îți răspund.

Trebuie să mă apăr.

1) Nu bat, nu omor. Dau voie și evreului să trăiască lângă mine și să ocupe funcțiuni alături de mine, dar într'un anumit procent. Acesta se numește «Numerus Clausus».

Nu-i uman?

Vezi bine Panait Istrati, România nu-i un azil de noapte, nici teren de dat cu arendă unor oameni ce storc tot pentru a duce apoi peste graniță.

Noi n'avem nevoie de Rotschilzi care să culegă peste trupurile noastre însângerate pe câmpuri de războiu, aur și să-l împartă cu Rotchildul de dincolo de tranșee, noi ici jos încrăcenați în luptă, ei judeii sus înfrățiți în aur.

Antisemiți sântem, pentru că așa e imediat etichetat de presa din Sărindar și acoliții, cei ce preconizează un simplu drept de apărare cinstită a elementului românesc.

2) Ai dreptate însă Panait Istrati când spui că în definitiv ce sânt de vină canapelele. Da, te aprob integral. Dacă evreul mă juoiaie e natural, doar n'o să aștept să muncescă pentru mine, dar dacă românul îl ajută pe evreu ca să mă juoiaie iar el mă și ciopârțește a-

cest fapt e *criminal*.

Deaceia eu aș fi pentru o lege a pedepsei cu moartea numai pentru români. Străinul când greșește, închisoare sau expulzare. Pentru că numai atunci când va pătrunde în Român spiritul de cinste sau chiar de frică, corupătorul oricare ar fi el nu ne mai poate atinge.

Da, evreul o fi el imoral că e proxenet, dar Poliția moravurilor ce păzești?

O fi el evreul vinovat că scrie pornografii, dar organul de control român ce așteaptă?... Sperți?

3) Iată de ce tindem noi această generație către un final politic. Pentru a lua în mână frânele conducerii și a tăia în carne vie în corupția românească. Atunci pericolul «jidaniilor» n'ar mai exista.

Și de Mântuitorul s'a apropiat Satana și n'a reușit să-l cumpere.

Noi creștinii, sântem doar fiii Mântuitorului, atât să facem și noi, măcar cât a făcut El.

Acesta este antisemitismul nostru.

3) DICTATURA NOASTRA

Eu o socotesc o noțiune greșit adresată nouă.

Numai poți spune azi că ești

contra democrației, a debandadei și pentru puțină disciplină și ordine, că imediat primești tinicheaua de coadă: «fascist», «dictator».

Câtă goană după cuvinte, ce amalgam de epitețe, care formează deliciul cafenelelor și ale atâtor nechemări în presă.

Panait Istrati, celor care le incumbi acel fel de dictatură, acei «Catoni» și «asasini acoperiți», n'au decât să se disculpe. Noi iată cum vedem lucrurile:

Pentru buna conducere a unui stat e necesară formarea unei elite de diriguitori.

Nu există posibilitate de regim fără această elită.

Ea trebuie să comande, să dicteze, iar elementele în subordine să execute.

Elita trebuie să aibă un conducător, exponentul ei, ieșit din sânul ei, și nici decum, conducătorul să își aleagă din dorința de a fi șef, un stat major din slugi plecate.

Elita aceasta la rândul ei nu trebuie să-și creeze elemente în subordine în calitate de partizani, de oarece în acest caz conlucrarea nu se face în virtutea unei credințe, ci al unui interes, iar din moment ce există interes, există compromis

și scopul e ratat.

Nu înțeleg de exemplu de ce din moment ce se constată incapacitatea unui ministru și se preconizează debarcarea lui, această debarcare aduce după sine căderea întregului guvern, prin presiunea clicei și a partizanilor personali, miluiți de respectivul.

Acest sistem democrat e defectuos, nu dă putința unei continuități și e imoral.

Cel care conduce un guvern nu trebuie să-l intereseze colaboratorii decât din punctul de vedere al cinstei, capacității și atât. Dacă e înscris sau nu în organizație nu contează. Omogenitatea trebuie să fie de simțire, nu de partid și co-interese.

Azi dictează pleava și agenții electorali sub masca parlamentarismului, pândiți din umbră de ambițiilor ratați ai altor cariere, care vor și ei să fie un Musolinaș, un Hitleraș, așa ca și cum ar fi de ajuns să bagi patru degete la vestă ca să fii Napoleon.

Dictatorul, adică conducătorul trebuie să fie acela care să guverneze cu întreaga majoritate a neamului asupra minorității de conducători.

Adică, oricând, conducătorul poată ieși, când e nevoie în piață publică și să spună:

«acesta este interesul vostru, laboratorul meu nu l-a respectat îl elimin, altul» fără teama ca colaborator săi- poată imputa la conducătorul, ceva, tot în piață publică.

Aceasta însemnează mâna tare de dictator, care prin forța lui morală poate înfrunta votul străfără baionete și mitraliere.

Adică de ce noțiunea de mare forțe să implice numai decât te roarea, abuzul?

O dictatură e necesară tocmai pentru oprirea desmățului, pentru respectarea libertății, a dreptului la muncă, a cinstei și a binelui multîmilor.

Vor fi și nemulțumiți. Desigur că cei în afară de aceste legi, care se vor simți stingheriți în manoperele lor necinstite vor murmură ba poate mai mult, dar, a spune că poți crea un regim în care să mulțumești pe toți, însemnează a lua locul lui Dumnezeu și a schimba răul din om în bine.

Noi oamenii trebuie să ne mulțumim a îngrădi pe cât putem prin restricții și a schimba cât mai mult prin educații firea viciată a individului.

Deaceia e necesar ca și acei care vor să formeze elita conducătoare să-și aplice întâi lor aceste îngrădiri și această educație.

Dacă n'avem încredere în alții să încercăm noi să fim elită și oricât de actori buni am fi și oricât teatru am juca, dacă nu sântem sinceri, ideea n'are ce pierde. Ea rămâne curată s'o ducă alții la biruință, în timp ce noi ne vom prăbuși ca și ceilalți în mocirla nechemărilor.

Cei care simt însă în sufletul lor scânteia purității de care vorbești în rândurile citate, să treacă la înfăptuire, dar să fie sinceri ca lumina, puri ca focul și să aibă curajul de-a risca totul ce este personal, de-a sacrifica, nu pe alții, ci pe el.

Cu această credință sfântă pentru noi și cu legământul unei autoeliminări în caz de eșec, am pornit această cruciadă.

Nu ne interesează în ce a crezut omul care vine lângă noi, nu-l vom întreba de este de stânga sau de dreapta, de este de centru sau de extremă, ci îl vom privi în ochi așa cum ne-am privit noi Panait Istrati și vom căuta scânteia purității în el.

Vom ajunge poate spre culme cu carnea sfărțecată și însângerată de colțurile aspre ale stâncei de suferință, vom ajunge poate goi și poate să rămânem în drum cu ochii spre lumină, uciși de armele răului și ale bestialității umane, dar vom putea muri senini și împăcați.

De acolo de pe punctul unde vom cădea noi, tot se vor mai găsi alții care să continue drumul și astfel vom însemna și noi o treaptă în scara către căutarea binelui și ad-vărului absolut.

Ne mai putem despărți Panait Istrati?

Rămâne să ne răspunzi.

MIHAIL STELESCU

UN OM SINCER: PANAIT ISTRATI

Nimic mai greu decât, să poți fi sincer totdeauna. Nimic mai greu decât, o viață întreagă să fii în slujba adevărului și a dreptății. Și iarăși, nimic mai greu decât într-o viață mizerabilă să poți renunța la toate situațiile strălucitoare ce ți se ivesc, numai pentru a nu te dezice. Să știi să renunți, preferând să crâpi de foame, decât să treci peste tine. Să nu precupețești niciun sacrificiu în timpul unei vieți întregi, să renunți dîrz atunci când ea îți surăde, asigurându-te de un viitor lipsit de orice surprize neplăcute, numai pentru a te păstra pe calea pe care ți-ai propus dintru început să mergi. Pentru că, singurul rost în viața unui om, care nu vrea să-și aibă nimic de reproșat, e nedezertarea dela datorită sa. Ori acesta e cazul lui Panait Istrati. El e unul dintre puținii — prea puținii — oameni cari au fost totdeauna sinceri. Panait Istrati e omul care a avut curajul oricăror destăinuiri. El a știut să fie totdeauna sincer. De-o sinceritate nudă, sdrobotoare, dureroasă.

El e, poate, singurul om care după patruzeci de ani de luptă în serviciul unui crez, a avut curajul să spună tare, în azul tuturor: *m'am înșelat*. Pentru această sinceritate de care oricând ne-a dat dovadă trebuie să fie iubit Panait Istrati. Fără să mai pomenim de opera lui.

El e omul (nu *haimanaua*; ce zici d-le Lotar Rădăceanu?!) care, totdeauna, a iubit pe *oameni*.

Panait Istrati a suferit pentru fratele lui — omul în genere — și a sângerat, pentru că toată munca lui și-a dedicat-o acestuia. Și ideii de ideală unire și dragoste între oameni.

Panait Istrati, nu e haimanaua

care din lene nu a rămas în nici o meserie, ci omul care a iubit natura. El singur spune: *«eu n'am nevoie de electricitate, gaz, tramvai și apă curentă, toate servite la minut. Eu, pe toate acestea, le găsesc în natură și n'am cerut oamenilor decât să mă lase să dispun de ele pe pârțica de pământ ce mi se cuvine. Atât»*.

Iar Panait Istrati, nu se aseamănă cu Gorki, nu pentru că ar fi «scriitor al vieții de haimana», ci pentru că el niciodată nu a trăit cum trăiește «ACEST SĂRMAN GORKI, LA SORENTE, CU DOLARI LUĂȚI DIN VÂNZAREA PORUMBULUI SMULS CU BAIONETA DE LA GURA MOJICULUI SOVIETIC», strigând, totuși, «ceva mai bun, mai OMENESC».

Panait Istrati nu a scris niciodată așa cum i s'a dictat. În tot scrisul lui există pecetea sincerității și a desinteresului.

Dovadă a sincerității lui Panait Istrati, stă toată opera lui, în care el singur spune că nu a povestit decât ceea ce a trăit și cum a trăit. Și toată soarta lui și-a l-gat-o de soarta omenirii întregi. De altfel, tot el spune, într'un articol publi-

cat în «România Literară»:

«Artistul... trebuie, în chip absolut, să lege soarta lui de soarta omenirii, ori cât ar fi aceasta de abjectă». Și spune aceasta, pentru că el continuă să creadă că omul, oricât ar fi de rău, trebuie ajutat.

Panait Istrati, iubește pe oameni. Ii iubește și e gata să le întindă mâna oricând.

Religia lui e iubirea de oameni. Și spune aceasta, în «Nouvelles Littéraires» din 29 Iulie 1933:

«...je suis audessus de toutes Eglises et de toutes les religions, par le fait qui je considère comme mon frère TOUT HOMME QUI FAIT DE SA FOI, NON PAS UNE ENSEIGNE PROFITABLE, MAIS UN APOSTOLAT».

Acesta e Panait Istrati omul și scriitorul.

Credința lui nu i-a servit niciodată pentru aș forma un piedestal de la înălțimea căruia să scuipe plebea care l-ar fi cocoșat acolo. Suferința lui nu și-a speculat-o. Ea a rămas numai a lui.

Greșeala mare a lui Panait Istrati e că prea crede mult în oameni. Nu Panait Istrati, nu mai crede în oameni pentru că aceștia sunt lași. Sunt răi. Și răutatea lor nu cunoaște margini.

Panait Istrati este singurul om, de la noi, — și poate și de-aiurea — care, totdeauna, a spus tot ce a avut de spus și fără nici o reticentă. În plus mai are și cea mai mare experiență. Experiența unui vieți de vagabondaj și înfrângerii repetate, pentru care unii «oameni» îl socotesc o «haimana». Dar cine mai poate fi o «haimana» așa de mare, ca Panait Istrati?

Paul Bărbulescu

CĂRȚI APĂRUȚE

IONEL TEODOREANU: Crăciunul dela Silvestru

În grafica romanului românesc contemporan d. Ionel Teodoreanu își păstrează o curbă destul de flexibilă și cu surprize. Năvălit în celebritate cu *La medeleni*, d. Ionel Teodoreanu nu s'a putut menține la o altitudine, măcar inițială, ci a regresat artisticeste cu fiece volum apărut de atunci încolo. Culmea decăderii a fost marcată prin confuzul roman *Golia*, scris într-o limbă aproape imposibilă.

D. Ionel Teodoreanu, asemenea multor colegi întru literatură, consideră romanul ca o dezvoltare numai a unei singure teme. De aici o unificare a producției, o deslănare a acțiunii și alunecarea periculoasă în amănunt, care de generale ori frizează apetitul sexual sau anumite teme vicioase.

Evident că nu sîntem pentru un roman pur etic. Credem însă că faptul persistenței dela o vreme a scriitorilor romîni numai în probleme de sexualitate, denunțarea o însăși deficiență a pregătirii lor. Ū lipsa de viață activă, de pluriexperiență, de lectură și de îndepărtare de natură. Lipsite romanului românesc actual o monumentalitate a suflului de viață, pe care-l propovăduiesc. O deshumnizare în fapte și o concepție eroică a existenței noastre umane.

Să nu uităm, domnilor scriitori romîni contemporani că «noutăți pot născoci multe minți istețe, dar puțini sînt aceia cari ne învață a ne lepăda de bestia din noi și a ne uni întru totul cu gîndul cel

vecinic bucurându-ne și suferind pentru dînsul».

Crăciunul dela Silvestru este romanșarea vieții amoroase a tînărului *Nelu Antohi*. Care din cauza unei năstăpîniri de simțiri dinaintea plinelor forme ale domnișoarei *Arișteanu* ispășește «incantația» prin căsătorie cu dînsa. Dar, *Nelu Antohi* nu o iubește (desigur!) pe d-ra *Nemțeanu* ci pe angelica *Manuela*, — fapt care-l împiedică să se considere integral fericit în căsnicie. Se vede însă că *Nelu Antohi*, numai în anumite momente toarece poezia vieții, pentru că în pat își iubește nevasta, are un copil; cîștigă bani și situații. Și se rotunjește la trup.

Iată, un roman cu schemă identică celor 99% cari scriu literatură la noi. Ce a cîștigat cititorul din acest ghiveci sufletec și senzual? O poveste banală, scrisă cu imagini și împănată cu zăpadă și incertitudini?! Bine! dar asta se întilnește la fiecare pas.

Singura parte, care umezește ochii este evocarea *Crăciunului dela Silvestru*. Și aici numai suflul copiilor, cu bucuriile stelei; cu frica de moș *Crăciun*, și ambiția lor de oameni mari, cari absolvă și îndreaptă neatenția celor mari. Din tot acest roman, cu aproape 400 file, ar fi ieșit o admirabilă novelă de cîteva zeci de pagini. Și care ar fi scilicet în eternitate prin poezia chemărilor neliniștite, prin farmecul naturii înghețate și vîntită, prin misterul Sfînt al Sărbătorilor, înfipt adînc și în sufletele oamenilor.

Pe cînd, așa!!...

VIRGINIA GHEORGHIU: Gîndul inimii, versuri

Volumul d-rei *Virginia Gheorghiu*, scos în editură proprie, deși cu subtitlul modest de *versuri*, cuprinde în sine multă poezie, pentru că din fiecare vers, emană neîntrecută gingășie și o duioasă afirmație a sufletului feminin, mereu subiectiv. Nu înțelegem, însă, de ce d-sa și-a botezat volumul, cu titlul, *Gîndul inimii*, cînd ar fi fost mult mai în acord: *Rodul inimii*.

Poesia d-sale, nu este produsul unei frământări intelectuale care să prindă din cosmos noi valori estetice și să le fixeze în tiparite noi!... Ci e pur sentimentală.

Alară de câteva bucăți cari poartă adîncimea unor încrîncenări de gîndire, toate celelalte nu sînt decît expresia unei dragoste înșelată în așteptările ei.

Ceiace face ca poezia d-rei *Virginia* să nu cadă în banalitate, e uimitoarea sinceritate și frăgezime cu cari își împletește versul. (Vezi poeziile *Gol*, și *Necaz*).

Lirismul d-sale, se accentuează sensibil, în:

AM LĂSAT INADINS DESCHISĂ
FEREAȘTRA...

Am lăsat inadins deschisă fereaștra
Să-mi năvălească primăvara în piept...
Cine știe...

Poate să nu ții pe-acasă
Și m'ar durea; să-mi bată la geamuri
Fără s'o aștept.

Așa —
Cînd mă voi întoarce înșoptată,
O voi așși în toată odaia
Îmbătătoare ca un parfum
Și voi avea cine să-mi mîngăie obraji
Venind rătăcită, plînsă...

Si uitată de drum.

În RUGA, pe lângă puterea de descripție se desprinde și un sentiment de înălțare divină:

Ruga începe cu mâini împreunate
Și poartă pasul mîinii pe frunte și pe
piept,
În dreapta și în stînga, apoi încet

străbate

Din lumea de lumină, în lumea celui drept.

Cîteodată sufletul sensibil al poetei *Virginia Gheorghiu*, găsește și alte frumuseți pe cari le exteriorizează într-o formă simbolică: — PESCĂRUȘUL.

Un pescăruș purtat de mări
Și scuturat de vînturi!
Cădere albă în înfinit...
În care încă n'au murit suprema
avinturi

Spre Soare cald tîindu-și sbor
Abia de se mai sbate,
Lăsînd pe fața apelor
Aripi însîngerate.

Dar în ceiace d-ra *Virginia* se evidențiază ca o adevărată poetă, e în: PĂINEA — VINUL. Poezie plină de un profund dramatism uman.

Voi m'ați gîtit de nuntă ca 'n povești,
Dar mirele mi-a tîlhărit comorile cerești;
Mi-a pîngărit altarul sîntei vieți
Și mi-a ucis lumina primei dimineți.

Acuma goală de nădejdi și bucurie
Cu ce-mi veți mai eși în cale mie?
Voi rude ale mele nu m'ați cunoscut.
M'ați dăruit pe veci unui sărut.

Dar cugetînd la luda și lacrimile sale
Vîndute pe vecie pe cîteva parale,
Mă poartă umilînța pe căi desăvîrșite,
Să-mi capăt pâinea-vinul, pîcatelor
ursite.

Acî, sentimentul propriu al poetei se generalizează cu al tuturor femeilor de pe glob, iar uttimul vers: *Să-mi capăt pâinea-vinul, pîcatelor ursite*, e blestemul etern ce sapă la temelia existenței umane.

Una din greșeli este că bucățile cele mai bune, le-a situat la începutul volumului, în loc să culmineze cu ele.

Oricum ar fi însă, volumul de poezii al d-rei *Virginia Gheorghiu*, e un debut promițător al unui talent cu mari rezonanțe, dacă va urmări linia ultimilor bucăți citate de noi, și va părăsi dulceașă sentimentală-lacrimogenă.

C. B.

Teatrul Național: Ion Anapoda

comedie de George Mihail Zamfirescu

S'a atribuit acestui viguros autor dramatic influențe streine, și cred că este nedrept. Ceiace este adevărat, e că suferă de o prea mare originalitate, de multe ori chiar voită, și mai ales rău înțeleasă de noi. Până mai eri, influența literaturii ruse, — în *D-ra Nastasia*, — iar astăzi, în *Ion Anapoda*, influența lui *Marcel Achard* din *Jean dela Lune*.

Ei bine, nu! *Ion Anapoda* e al nostru, cu stîngăcia, resemnarea și uneori cu impulsivitatea oamenilor cari au avut mult de suferit și multe de înăbușit, până să ajungă să se fixeze solid pe o anumită treaptă socială c'o anumită și definitivă caracteristică. Am căutat să facă o apropiere între acest *Ion* al nostru și cel al franțuzului, și n'am găsit nici cea mai mică asemănare. E însă altceva: sărăcia limbii noastre și mai ales lipsa de personalitate în gîndirea noastră, de vreme ce imediat alergăm la elemente comparative, oride cîte ori e nevoie de valorificat o operă de artă.

E destul de notoriu că la noi, pînă ce un scriitor nu a fost comparat cu *Wilde*, cu *Gide*, cu *Hauptmann* sau *Strindberg*, *Andreev* sau *Tolstoi* și căți alții, nu a putut fi nici consacrat, nici gonit din republica literilor. Însfîrșit, nicio dată în cronică noastră fie literară, fie dramatică, scriitorul n'a fost el, decît numai în raport cu defectele sau calitățile autorilor streini.

E o manieră, de cele mai multe ori supărătoare, de a se discuta, pentru că încă nu se înțelege pe deplin fenomenul creației. Și această neînțelegere provine din neputința de concentrare în analiza operii de creație.

Dacă cei ce au catadicsit să sentenționeze influențe ruse, în *D-ra Nastasia*, ar fi cunoscut periferia, evident că ar fi fost ceva mai rezervați, cînd ar fi văzut aidoma căreia reală cu cea de pe scenă și că atmosfera ei era perfect reală. Criticii sedicioase îi scăpa încă un singur lucru și cel mai elementar. Adică: Atribuind poporului nostru sensibilitatea raselor neolatine, uită că noi suntem o pastă sufletească din substanțe diferite și că avem mai mult aderențe cu sufletul slav. — Cine a trăit mult în mijlocul poporului — și în toate straturile, — poate să confirme lucrul acesta. Vina lui *G. M. Zamfirescu* era că a fost prea veridic în afirmarea acestui suflet. Din care pricină, i s'a tras și nedreptățirea în două rînduri cu reprezentarea acelei pieșe.

Revenind acum la noua piesă a d-sale, *Ion Anapoda*, constatăm același lucru; cu singura deosebire că în loc să i se arunce în cărcă vechea influență rusă, i se împovărează spiritul ca stăpînit de una nouă, cea franceză.

De ce?

Pentru că și *Ion din lună* al franțuzului și *Ion Anapoda* al nostru, iubesc câte o femeie.

Constituie aceasta o vină?

Poate!

Dar în timp ce *Ion* cel franțez nu iubește decît numai pe aceiași femei și pe nimeni altceva, lui *Ion al nostru* îi e dragă toată lumea, iubindu-i pe toți deopotrivă.

Acela suferă pentru iubirea lui, dar nu e un timid; el perseverează și reușește în cele din urmă să o captive definitiv și să i se devoteze. Pe cînd *Ion*, cestălat, înșelat încontinuu și nimic din cauza timidității lui, nu poate activa, nici reacționa, primește loviturile cu resemnare și se lasă să fie înșelat tocmai dintr'o înțeleaptă înțelegere a micimii omenești. Adeseori ia atitudine și luptă alături de adversarii lui pentru desăvîrșirea loviturilor cari știe singur că-l vor lovi, tocmai dintr'o conștiinciozitate mult luminată.

Îl dor loviturile și suferă. Dar nu-i poate urî pentru că sînt prea mici. Că-

te-odată răbufnește și el dar repede se înduioșează și-i pare rău de răutatea temporară.

Se lasă a fi jupuit și înșelat, dar nu de asta îi pare rău, nu! Ci pentru că nu e înțeles.

În clipa cînd i-se ia iubita de către bunul lui prieten, pe care el îl căpătuse și finanșase, — dezolarea îl cuprinde pînă la sinucidere, dar asupra lui veghează *Froșa* — ființa năpăstuită și transformată servitoare în casa tatălui său. Ea singură doar l'a înțeles și vine să i se ofere și să-i aducă liniștea după care era înșelat, drept răsplată a ostenețelor de a o scoate la lumină. Și el n'o respinge pentru că e același aluat sufletec cu al lui. Pentru că ea și el, întotdeauna au fost înlăturați dela marea masă a bucuriilor vieții, ba chiar toată iubirea lui torențială, se revărsa asupra acesteia, pentru că el iubește iubirea și prin iubire, omul, și omul cel adevărat pe care-l dorea, era ascuns în ființa aceasta umilă pe care societatea cu toată vitregia ei, n'a reușit să o îndobitocască.

Este, oare, asta o asemănare cu piesa lui *Achard*?

A! Da! S'ar putea spune că piesa lui *Zamfirescu* are mici scăderi. Scăderi de tehnică teatrală. Și acestea datorită faptului că pe autor nu-l interesează evoluția scenică. Pe el îl interesează omul.

G. M. Zamfirescu, e frămîntat și chinat vecinic de această problemă. Și chinul acesta reese pînă și în operele lui. Dar noi îl preferăm așa decît flășnetar a la „escu sau cine știe ce vals”.

Totuși comedia lui *G. M. Zamfirescu*, are o mare greșală. Aceia a relei interpretări. Și-aci nu sînt numai actorii de vină, cari nicio dată nu merg în ritm cu eroii pieșei, ci numai alături de ei, ci și a direcției de scenă care n'a înțeles piesa și n'a știut să-i dea tempo necesar. Ba dimpotrivă. A lăsat în nebuloasă tocmai elementele esențiale ale comediei, accentuându-se numai asupra burlescului și neglijându-se totalmente partea dramatică.

Nona operă a lui *Zamfirescu*, nu e o comedie propriu zisă, ci o concepțiune dramatică, și prin prisma această trebuie reprezentată piesa.

Apoi lipsa de coeziune și de coordonare a elementelor spontanee, face ca valorile din piesă să fie greu de perțeput.

Precizez.

Trecerea bruscă a *Froșei* dela o stare de inconștiență la o afirmare sufletească plină de o finețe și lumină uimitoare, și se pare nenaturală, pentru că directorul de scenă n'a exploatat elementele pregătitoare pentru transformarea acestui suflet cari abundă în piesă.

De asemenea cu trecerea dragostei lui *Ion*, dela *Mioara*, asupra *Froșei*, care și se pare iarăș neverosimilă, pentru că nu s'a accentuat în deajuns asupra apropierii acestor 2 oameni cu mult înainte de a se petrece fenomenul. Ori în piesă eristă și acest element, în mod apriori.

Iată dar cum o piesă bună, poate cădea, datorită neînțelegerii monora, după cum o piesă proastă poate menține afișul teatrului grație bunei interpretări a actorilor.

Ori în această comedie, de o profun-

dă concepție dramatică, sînt atâtea elemente cu cari fiecare actor și-ar fi putut face o glorie în creație. Nu și-a dat însă nimeni osteneala. Numai d-l *I. Manu* în *Aristotel Marulis* care a fost bine și în rol; în colo, o slabă schițare, a d-nei *Sonia Cluceru* în *Stăvîroaia* cînd noi ne așteptam la o creație; binisor, d-l *Pop Marțian* în secătura de *Valter*, complet *anapoda* d-ra *Cruceanu* în *Mioara*, palid intenționată d-ra *Elvira Godeanu*, în *Froșa* — și Doamne ce minunății s'ar fi putut scoate din acel rol! Pe cînd d-l *Calboreanu*, a ucis pe *Ion* și a prăbușit o piesă bună. Dacă pe ici pe colo a fost întempestiv, n'a reușit să dea decît glas, tocmai contrariul de ceiace era *Ion*. *Ion* n'avea glas. *Ion* n'avea decît simțire... dar evident că pentru acest lucru, trebuie multă înțelegere sufletească.

Se vede însă că așa e sortit *G. M. Zamfirescu*, să fie mereu discutat și într'una nedreptățit.

BARCOSTAN

NOTE

■ Deoarece publicarea răspunsului d-lui *Mihail Ilovici* către d. *Cezar Petrescu* a suscitat o seamă de nedumeriri în masa cititoare și a scriitorilor, aducem la cunoștința generală, următoarele:

Nu avem nimic comun și nu împărtășim, sub nici o fașetă, negativismul d. *Ilovici*. Chiar asupra plagiatului comis de d. *Cezar Petrescu* ne păstrăm oarecari puncte de vedere. Prezența d. *Mihail Ilovici* în coloanele gazetei noastre se explică, simplă manifestare de idei în cadrul unei tribune libere. *D. Ilovici* a fost carizaturizat și insultat mahalagose de d. *Cezar Petrescu*. Era dela sine înțeles, că n'am fi putut refuza ajutorul unui om, care voia doar să se apere. Ne-a îndemnat la aceasta, un elementar bun simț, pe care nu l'a avut *Curentul* cît și toate acele publicații, la ale căror porți d. *Ilovici* a bătut cu rugămîntea de a-i se da concursul, într'o chestie de onoare.

Nu sîntem deci negativisti și nici co-interesați (!?), cum ne-au bănuit și descris unii. Dimpotrivă, credem că nu prin rechiziții de răspîntie și negațiuni se poate face ceva bun, în cultura și țara aceasta. Ci printr'o muncă pozitivă, bine organizată și departe de voga publică.

■ Au apărut în traducerea românească a d-rului *Sigmund-Sigma*, trei volume din celebrele *Scrisori adresate unei mame* ale d-rului *Wilhelm Steckel*, marele savant și psihiatru vienez.

Sînt cărți, cari tratază despre îngrijirea și educația ce trebuie dată de părinți copiilor în prima și a doua copilărie, în epoa pubertății și în adolescență.

Prețul fiecărui volum este de lei 30 se găsește de vânzare la revista *Sînătatea*, fiind util oricui își iubește copii și nu vrea să-i lase la voia întâmplării.

PANAIT

ISTRATI

va publica în numărul viitor
al gazetei noastre,
articolul - replică:

Cruciada mea sau a noastră

GER POLITIC

GER POLITIC

O fi avut el gerul repercusiuni destul de grave pentru semănături și bieții oameni fără lemne și paltoane, dar nici eleștunul politiciii noastre interne n'a putut rămâne favorizat. A înghețat.

Paginiile gazetelor apar cu lungi reportajii despre frământările externe în lipsa animației celor interne.

Certurile dintre Sfinxul Bădăcinului și D-I Vaida nu mai impresionează, au ajuns la o clarificare așteptată de mult. O ruptură definitivă. În lagărul guvernamental rigiditate de ghiață. Dar oricum odată cu topirea gheței, credem că se va topi și guvernul.

GHIOCEI

De sub zăpada impenetrabilității culiselor se pregătesc să apară radioși câțiva ghiocei inocenți care să anunțe o primăvară fără de sfârșit și plină de roade... Doi dintre ghioceii ce-și pregătesc toaleta se crede a fi D-I Nicolae Iorga și Alex. Vaida Voevod.

Ce fericite ar fi aceste două floricele nevinovate să se găsească cineva mare în țara aceasta să și le agațe la butoniera puterii. Ce parfum suav de speranțe ar răspândi ele în atmosfera îmbăcșită a țării. Țigăncile presei de pe la colțuri de cafele, abia așteaptă să le vândă cui le vrea.

UN FRONT NOU

E frontul Averescu-George Brătianu. Cuvântările acestor doi oameni politici i-a apropiat mult în ultimul timp, după cum am anunțat într'una din cronicile noastre trecute.

Azi se mai așteaptă doar o întrunire comună unde să se perfec-

D. MAREȘAL AVERESCU

teze și să se definească în fața opiniei publice, acordul.

Pentru mulți din cetățenii ce stau în expectativă și pentru o mare parte din tineret prezența Mareșalului Averescu alături de George Brătianu constituie o speranță.

În ultimul timp figura demnă a Mareșalului Averescu și cuvântările sale l-au înrădăcinat mult în sufletul tineretului, care nu de mult l-a sărbătorit și ovaționat în serie. El reprezintă pentru aceste clipe

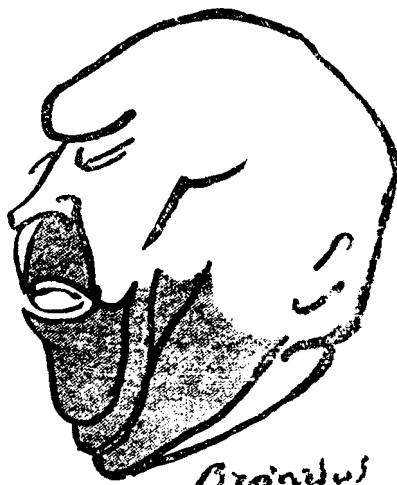
de debandadă și dezorientare un punct de sprijin moral, care să înscrie prefața unei ere mai bune în practica politică de toate zilele. Prezența lui George Brătianu, care cu toate criticile aduse, prezintă un inedit promițător, dă sorți de

D. GEORGE BRĂTIANU
multă popularitate și izbândă acestui nou front.

EMIGRARI

Singurul om care ne voind să treacă pe stradă cu gulerul ridicat... de frig, a evadat spre țări mai

calde și cețoase, este d-I Manolescu Strunga căruia acest îngheț politic

D. M. STRUNGA
nu-i prieste și se mai plimbă și D-aa, așa ca înainte de plecare.
VOR ÎNGHEȚA ȘI FOARFECILE

Îată și un avantaj al gerului. D-I Eugen Foarfecă va degera la degete pe ziua de 15 Ianuarie și nu ne va mai ciopârți coloanele și nici noi n'om mai tremura pe coridoarele cenzurii.

Uf!..

Dar abia apuci să respiri și din umbră apare «Cenzura represivă». Vai săracii directori de gazetă, i-o fi înghețat lui Foarfecă degetele dar ce-o să le mai înghețe și lor gazetele.

Brrr... ce ger.

CRONICAR

Haos economic

De luni de zile trei beligeranți operează pe frontul reglementării exportului și importului, Banca Națională, ministerele de finanțe și de industrie.

Intre timp, ori ce activitate mai pozitivă stagnează, evident în dauna economiei naționale.

Viața se scumpește zilnic, fiindcă cei îndreptății să primească devizele indispensabile, pe căi legale — nu le primesc.

Banca Națională pretinde că nu are.

Noi întrebăm. Cum se explică că tocmai lunile trecute s'a eliberat un număr atât de ridicat de pașapoarte pentru străinătate?

De unde au obținut aceste mii și mii de călători de plăcere devizele necesare.

Cum își procură prea numeroasele societăți care organizează călătorii colective în străinătate devizele necesare?

Poate cinci la sută din toți acești călători dispun de devize proprii în străinătate.

Poate pleacă cu lei? Profundă eroare. Să fim cinstiți, leul nostru este considerat astăzi pe piețele străine ca o non valeur. În adevăr leul are încă în țară o explicabilă putere de cumpărare, diametral opusă puterii de cumpărare a leului în străinătate.

Cu toate acestea, în privința intrării normale a devizelor în țară, suntem privilegiați. Numai depe urma exportului petrolului, Banca Națională recoltează anual circa opt miliarde lei în devize.

Devize pentru plata couponului. Dar couponul nu se mai plătește!

Atunci cine profită de aceste devize?

Masa cea mare sigur că nu, dat

fiind că viața se scumpește în ritm accelerat.

În rezumat finanțele Statului desigur că nu sunt eliberate.

Economiiile bugetare mult trâmbițate nu s'au făcut.

Din contra. Bugetele Ministerelor de Justiție și Culte au fost încă sensibil încărcate prin avansări și numiri de mii de învățători.

Pe de altă parte o oligarhie strict consumată jubilează.

Trusturile acumulează beneficii revoltătoare în dauna consumatorilor.

Bursa, așa zisă neagră, este în apogeul ei.

Privilegiații profită de ori ce vacanță pentru a inunda capitalele europene.

Pe când ministerul de finanțe nu mai iese din înădușeli, pentru a astupa vremelnice găurile bugetare mărite ale colegilor Victor Antonescu și Dr. Anghelescu, bătălia pe frontul devizelor continue, cu toată absența guvernatorului Băncii Naționale, chemat urgent la un Reveillon Hapag, în regiunea Insulelor Azore.

Avem în schimb o monedă națională stabilizată conform cursurilor tipărite și transmise zilnic prin Radio.

Vom vedea curând o nouă serie de faliti, complect asanați și o altă serie de averi noi și bine consolidate.

Dacă marea majoritate a populației va suferi crescendo după urma îndrumărilor economice dictate de pleiada de politicieni, nu vă supărați iubiți contribuabili și consolați-vă, reamintindu-vă, că quod licet Iovi; non licet bovi.

SERGIU LECCA

Cronica externă

Peste 3 zile vom avea plebiscitul din Saar. Deși cu o majoritate foarte mare ce va reveni Germaniei, și deși Franța prin acordul de la Roma și-a asigurat despăgubiri și o redevență din producția minieră, totuși propaganda și de o parte și de alta se intensifică zilnic, mergând până la ațăfări. Franța este indiscutabil adânc mâhnită de rezultatul viitor al acestui plebiscit, și caută o tangentă ca această provincie să mai rămâie sub protectoratul Ligei Națiunilor. Ii este frică de critici violente interne; extrema stângă, socialistii etc. acuzând guvernul și politica lui pentru zădărnicia cheltuielilor de miliarde, cu înarmările, fortificații, investițiuni și altele, pentru care Franța și Italia vor izbuti constant mărite și împrumuturi reiterate; iar dreapta luând-o pe tema demnității naționale și a imposibilității de a ceda orice, sub orice formă, or care ar fi rezultatul. Franța va mai vedea în curând zile grele pentru politica ei internă.

Succesul plebiscitului pentru Germania o va face cu siguranță mai arogantă și nu ne-ar mira ca actualul regim ne mai putând face față revendicărilor și aspirațiilor noi ce se vor naște spontan, va fi obligat să capituleze în fața unei Restauratii.

Dacă tratativele dela Roma între Franța și Italia vor izbucni complect, se va fi făcut primul pas serios spre normalizarea raporturilor între toate statele Europeene. Mai toate incidentele, revendicări sau fricțiuni se vor lavi de blocul

acestei noi constelațiuni, de urma căreia, o repetăm aci, naște poate în curând embrionul Statelor Unite Europeene, cu condiția ca imperialismul unora să nu fie prea dur și sectar în dauna celor mici, și să se ajungă la acel spirit de dreptate și egalitate din U. S. A. (Statele Unite Americane).

Dacă tratativele duse la Londra între România și Rusia privind tratatul nostru de la Moscova, va duce la un bun rezultat, atunci putând să facem față multor obligații externe rămase în restanță, economia națională și raporturile noastre comerciale cu toate țările ar lua un nou avânt.

Prin garantarea independenței Austriei de către Anglia, Franța, Italia, Polonia și România, una din chestiunile cele mai nevralgice ale Europei va fi soluționată, căci deși Austria nu contează ca putere, ea totuși trebuie să existe ca un tot independent, fiind tampon necesar la toate gândurile ascunse de expansiune, atât de la miază noapte, cât de la răsărit sau miază zăzi.

Așa fiind dacă s'a putut găsi soluții problemelor atât de dureroase și grele ca cele cari au apăsat Europa de 3 luni încoace, putem să privim cu speranță înaintea noastră și să considerăm anual ce vine ca primul poate în care ficcar țară să ajungă să se ocupe mai intens de nevoile ei interne, ne mai având grija unui război prea apropiat.

C. C.

Ce fac studenții români la Paris

În loc să învețe carte și să ducă prin sârghița muncii organizate și a educației, faima calitativă a romanismului, scot reviste cari ne fac de răs în străinătate. O astfel de publicație studențească este *Viața studențească*, revistă lunară la care colaborează dd. Victor Eftimiu, B. Fundoianu, Peter Neagoe, dr. C. I. Parhon, Isaia Răcăciuni, Iuliu Hogaș, Petre Vereea, Ștefan Bernhardt, B. Emanoil și Fr. Stork. Redacția acestei gazete studențești, scrisă în românește, este la Paris, pe str. Réaumur, 117.

Acest organ al «românilor studioși», întreținut de stat cu burse, caută să deie orientări studențimei cam în felul următor:

D. B. Fundoianu scrie în *Apelul studențimii*: că studenții români din străinătate «au decis să se rupă din cercul vicios al fatalismului, care ne împinge să imităm dezordinea și absurditatea germană». Că astăzi România e ingenușiată de teroarea fascistă, primară și asasină, deci se impune un front solidar al «studențimii române conștiente», al cărei prim scop e împiedecarea ofensivei fasciste. (sic!)

D. Iuliu Hogaș, vorbind despre al 2-lea Congres al studenților români din străinătate spune că au propus și s'a început «gruparea laolaltă a tineretului român, fără nici o deose-

bire de religie sau de origine etnică, luând poziție dinaintea primejdiei fasciste din România (sic!)

Sub titlul «Gangsterii studențimii», colegii români din apus iată ce scriu despre cei de la București:

«Studențimea a fost pradată și excoacată (de conducătorii ei).

D-nii Mociulski și Panaite (sânt) posesori ai unei mari tipografii, cumpărată cu banii destinați ajutorării imediate a studențimii.

D. Tacu, marele casier (al U. N. S. C. R.), a dispărut fără să prezinte gestiunea financiară a fostului comitet, care a rulat într'un an aproximativ 800.000 lei.

D. Sebastian Popescu a încasat 15.000 lei dela «Malaxa», dar n'a vărsat organizației decât 5.000 lei.

Îată rezumativ, câteva din extrasele și acuzările studențimii române comuniste din Paris, către cea din România asasină și fascistă. Ce zic oare organizațiile studențești dela noi? Biroul de presă al C. S. B. și U. N. S. C. R.

Așteptăm energice lămuriri, altfelcele scrise ne vor decide să disecăm problema, obiectiv și poate tot atât de dureros, atât pentru unii cât și pentru ceilalți.

Al. Redea